

ART I PRÀCTICA de L'ACUPUNTURA (La Vanguardia, 30-1-2006)

La Medicina Tradicional Xinesa, de la qual l'Acupuntura és una terapèutica, està basada en una visió integral de l'home. Van començar a descriure-la els antics fa dos mil·lennis, però segueix en evolució. De pensament fonamentalment analògic, constitueix un bon model per explicar els trastorns en el funcionament de l'organisme que no tenen la seva causa en una lesió corporal. Té lleis estrictes, però polivalents, amb les quals es pot raonar. Per això, en la seva més refinada praxi, no es limita a l'aplicació de tractaments estandarditzats, sinó que ofereix abordatges diferents per a un mateix símptoma, en funció del pacient que el pateix.

Com a exemple il·lustratiu, exposaré el cas d'una dona a qui feien mal les espatlles des de feia quatre anys, arran d'un traumatisme, amb una inflamació objectivada mitjançant ecografia. Els seus dolors eren atípics i diferents en ambdues espatlles (pel que vaig descartar la possibilitat d'un bloqueig energètic a l'articulació), però totes dues s'irradiaven per la cara externa dels braços descrivint un trajecte, la topografia del qual coincidia amb la d'un "Meridià".

Els xinesos antics van descriure d'una manera precisa la circulació de l'energia de la vida que ens anima: el seu recorregut pel cos dibuixa en superfície unes línies, que van denominar Meridians, que mantenen relació amb l'interior de l'organisme i l'estat del qual reflecteix el funcionament intern.

Una altra interpretació més subtil d'aquest fenomen seria descriure'ls com el locus "ressonància".

L'energia que circula pels Meridians ho fa en marees, amb hores de major afluència en cadascun d'ells al llarg del dia, generant un equilibri dinàmic. Així, la plenitud energètica en un meridià coincidiria amb un buit relatiu del seu oposat.

Després d'esbrinar la resta de símptomes i antecedents de la pacient, vaig examinar la seva llengua i els seus polsos, pilars bàsics del diagnòstic xinès, que ens donen informació sobre el seu estat general. No obstant això, una vegada ordenada la història clínica, seguia sense trobar una explicació energètica al seu dolor. A més, em sentia contrariada per la mala sintonia establerta amb aquesta dona, a qui semblava molestar el meu inquisitiu i detallat examen.

Els Meridians constitueixen una complexa xarxa de canals, i tenen en el seu si zones de major condensació energètica: els denominats "Punts d'Acupuntura". Els més primitius són els Meridians Extraordinaris, que tenen punts de connexió amb els altres, i que semblen expressar característiques molt bàsiques i primàries de la nostra espècie.

Segons la teoria xinesa, un trastorn energètic –manifestat en un Punt d'Acupuntura– pot produir variats símptomes, físics o psíquics, que els textos clàssics descriuen amb minuciositat.

Inversament, el fet d'estimular aquest punt concret, inserint en el seu si una fina agulla, incidiria, de manera indirecta, en el restabliment de la funció alterada.

En el cas que ens ocupa, les característiques d'alguns altres símptomes (cefalea, dolor abdominal), podien ser atribuïdes a l'alteració d'un Meridià Extraordinari: *Chong Mai*. Sobre aquest, considerat un gran organitzador, pot ressonar una desestructuració deguda a canvis importants en la vida del subjecte. Posteriorment, la pacient em va confirmar aquesta circumstància personal, causant de la seva irritabilitat.

Tractant de buscar una explicació energèticament lògica que justificués tot el quadre, em vaig adonar que el punt que activa *Chong Mai* pertany al Meridià exactament oposat al del seu dolor. Encara que, en consultar les indicacions terapèutiques descrites per a aquest punt, el símptoma "mal de espatlla "no apareixia, li vaig punxar –una sola agulla a la cara interna de cada peu–, davant la perplexitat de la meua pacient, que esperava rebre un tractament més "intensiu" a la zona afectada.

Una setmana després, el dolor s'havia reduït en un 75%. Una altra sessió el va eliminar definitivament.

Probablement mai tornaré a tractar un dolor d'espatlla amb aquest Punt. No obstant això, en aquest cas concret, limitar-se a aplicar una teràpia local estàndard sense desarmar el mecanisme subjacent hagués procurat només un alleujament transitori. En la meua experiència personal, com més específic és un tractament, més eficient és. Per això, la manera en què habitualment s'utilitza el mètode científic per avaluar l'eficàcia de l'Acupuntura la desvirtua, ja que emprava un protocol idèntic per tractar diferents individus.

Vaig començar a estudiar Acupuntura menyspreant les seves teories, però atreta pels seus resultats. Vint anys després, penso que pretendre reduir a una explicació estrictament somàtica els fonaments d'una terapèutica tan sofisticada, producte d'una cultura molt diferent a la nostra, és un error. A mesura que aprofundeixo en els seus crítics textos i la sotmeto a prova, la medicina xinesa em sedueix amb una concepció de l'home bella i encertada. Exercir-la pot ser un art.